

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Egy évre 2 korona 50 fillér, fél évre 3 kor. Egész évre 40 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

A becsület.

Egy felmerült eset alkalmából megint arról folyik nyilvános és országos vita: kinek van igazi becsülete. Eddig ez a kérdés mindig elakadt egy bizonyos fokon. Ennél tovább menni soha nem mertek, mert nem is lehetett. Ez a fok pedig volt: a katonatiszti becsület.

Jól is tették, hogy nem mentek tovább. A katonatiszti álláshoz a hagyományok a becsületérzésnek olyan magas fokát fűzik, hogy az csakugyan a végső határt kell, hogy képezze. Tudjuk helyeselni azt a felfogást is, hogy a becsületben csak egy fokozat van: a legmagasabb fokozat. S mivel ilyen becsületről a katonatiszti kar bíraskodni szokott, megtudjuk érteni, hogy sokan a legkényesebb becsületügyi kérdésekben ehhez a tisztikarhoz fordulnak tanácsért és felfogásának meghallgatása végett.

Most — egy eset folytán arról vitatkoznak, hogy van a katonatiszti becsületnél is magasabb fokú becsület. Emlegetik a kaszinói becsületet amelyet aztán fölibe próbálnak helyezni minden polgári becsületnek és ami ezzel egy: a katonatiszti becsületnek. Egy előkelő állású egyén fölött a katonatiszti becsületbírósg ítéltékett: kifogástalannak mondotta az illetőt. S ime, mégis előállanak néhányan a nemzeti kaszinóban azzal, hogy bírálják fölül az esetet és mondjon a kaszinó is ítéletet az illető egyén eljárásáról.

Hát az ilyen becsületbeli dolgok a legkényesebb holmik. Kinek-kinek a legegényibb dolgai ezek; ezekben beleszólani, igazán fogadtalan prókátorokodás. De sokkal nagyobb nyilvánosság előtt folyik le ez az eset, sem hogy érdemes ne volna vele egy kissé foglalkozni. Elmélgédjünk hát róla egy kissé.

Hogy a becsület valami abszolút fogalom volna, ezt már rég megcáfolták, még mielőtt a jelenkor nagy-névű írói kézzelfoghatóan illusztrálták volna. Koronkint, társadalmi osztályonkint, népfajonkint, műveltség szerint más és más a fogalom a becsületről. Hogy mi a becsület: ez egy bizonyos társadalmi osztály közérzésének a dolga. Tetszetős, de éppen nem helytálló kijelentés az, hogy csak egyféle becsület van a világon. Mert bizony van többféle is. Nem tartjuk a szolgánkat magunknál aiosbb rendű lénynek, de azt bizony, ha nem jól cselekszik, megráncigáljuk a fület és nem érez-

zük, hogy ezzel becsületsértést követünk el rajta és ő nincs is megsértve, akárhogyan sajog a fülecimpája. Tegyük csak meg ugyanezt valami úgynevezett úriemberrel, aki pedig sokszor szintén helytelenül cselekszik. Ep bérrel egyikünk se viszi el az ilyen — sértést. Ha egy volna a becsület, akkor a szolgánk két más szolgával provokáltatna; így azonban legfőlebb valami apró maiciával áll rajtuk — alkalomadtán — bosszút. Demokráta elvekkel, persze, nem lehet erről a kérdésről vitatkozni; akik a demokráta elvekkel kardoskodnak, azok is nyakon ütik a szolgájukat, azok is összeszidják a cselédjüket, minden elvileg egységes becsület dacára is.

Amint így ég és föld felé ellentéteket találunk, éppúgy az ellentétek közt fokozatok és átmenetek is vannak. Bizonyos társadalmi csoportok felfogása a becsületről közelebb áll a másik csoport felfogásához, viszont jobban vagy kevésbé el is üthet egyik felfogás a másiktól.

Leggyakrabban a polgári és katonai becsületet állítják szembe, mert ezek kerülnek leggyakrabban ellentétbe egymással és ilyenkor felriad a demokráta kára, hogy nincs külön polgári és külön katonai becsület. Hát persze, hogy nincs. De van különböző felfogás a becsületről a polgároknál és a katonáknál. Ez már a különböző nevelésnek és az életfelfogásnak a dolga. De hogy van külön felfogás: ez kétségtelen. Aki ezt tagadja, az nem számol a való élettel, hanem elvekből akarja leszűrni az életet és nem megfordítva.

Persze, ebből az okoskodásból viszont azt fogná valaki levonni, hogy ha így van, akkor miért kifogásoljuk hát az adott esetben a kaszinói becsületbírósgot, a katonai mellett? Az ellenvetés nem alapos, mert a gyakorlati élet azt mutatja, hogy a katonatiszti kar felfogása a becsületről olyan emelkedett, hogy kielégíthet minden társadalmi osztályt. Az élet közfelfogásával ellenkeznék, ha most egyszerre fölülbírálók a katonatiszti becsületügyi ítélezést. Elvileg igenis meg lehetne tenni, de tényleg megcselekedni ilyesmit: kissé veszélyes kísérlet volna már azért is, mert a katonatiszti kar hagyomány révin jogot szerzett arra, hogy ítéletét becsületügyekben feltétlenül elfogadják.

Szövevényesebbé teszi még a szóban levő esetet, hogy ebben az állami igazságszolgáltatást is fölülbírálná a

kaszinó, ha érdemben határozná egy becsületügyben. Mert a bíróság is döntött már ennek a becsületügynek a szubstrátumában. A katonai becsületbírósg, amely pedig nem egyszer áll szemben a polgári bíróságok felfogásával, nagy korrektil kijelentette, hogy elfogadja a polgári bíróság ez ügyben hozott határozatát. Most aztán éppen a polgárok egyesülése, a kaszinó tagjai meg az állami igazságszolgáltatás közgeinek határozatát bírálják fölül? — Ez olyan veszedelmes példa lenne, amelyet kár volna megállapítani. Elvégre is a szóban levő ügy nem olyan jelentékeny, hogy miatta megbántsuk az állam igazságszolgáltató hatóságát és a katonatiszti kar feltve őrzött becsületét pusztán a végből, hogy mégégy külön nemzeti kaszinói becsületet is csináljunk.

Az adójavaslat ellen. Megyeszerte nagy felháborodást keltett az adófizető polgárok körében az a kiméletlen szigor, mondhatni kegyetlenség, mely a III. osztályú kereseti adójavaslatokon ez idét végigvonul és a mellett, hogy a megyebeli sajtó keserű kifakadásokban ítélte el az adófizetők létalapot könnyelműen megtámadó ezeket a javaslatokat, maguk az adóprés csavarjába sajtolt polgárok is keresték a módját annak: miképpen védekezzenek a vagyonuk, kerestük ellen tőre ezen veszedelem ellen.

Keresték és — — meg is találták, ma már azt mondhatjuk, megyeszerte.

A szegedi kereskedők és iparosok mozdultak meg először a saját érdekükben. Értekezletük credményeképen a kereskedelmi és iparkamarát hívták akciójukhoz segítségül és a kamara elnökségének a pénzügyigazgatóságnál előterjesztett panaszára maga a pénzügyigazgató: TERNOVSKY Alajos adta meg a választ, hogy az adókiivetésnél a kincstar érdekét képviselő pénzügyigazgatósági kiküldött a legmesszebb terjedő méltanyosság gyakorlására kapott utasítást. Nem hallgatta el azonban a pénzügyigazgató azt sem, hogy az ideijavaslatokban mutatkozó nagymérvű adóemelés bár feltűnő, magyarázatát ama körülményben találja, hogy az előző kereseti adó-megállapításoknál figyelmen kívül hagyták a törvényben előírt minimumot alkalmazhatóságát, melyektől pedig megbízható adóvalloások hiányában eltérnie nem lehet és nem szabad — de erre Kullinyi Zsigmond kamarai titkar igen helyesen jegyezte meg, hogy a pénzügyigazgató e felfogása törvényesség szempontjából helyt állhat ugyan — azonban fentmarad

a kérdés még e mellett is, hogy vajon ilyen gazdasági válság esetén, amelyben most élünk s amely iparra, kereskedelemre egyformán békítőn hat, igazán érdeke-e az államnak és jogos, méltányos-e az, hogy éppen ilyen mostoha gazdasági viszonyok közt akarják egy csapással és ilyen hallatlan adóemlékekkel a multban — méltányosság-ból felidézett állapotot egyszerre a törvényes alapra athelyezni?

Ez történt a szegedi részéről.

Szentesen a kereskedő egyesület hivatásra múlt vasárnap délutánra, az összes kereskedőket, hogy állást foglaljanak az adójavaslattal szemben. Az értekezlet eljárt Mészáros Kálmán egyetemi elnök fejtette ki s aztán Bánfalvi Lajos tette indítványt arra, hogy küldjön ki az egylet a maga kebeléből két tagot, hívja fel csatlakozásra az iparostületet is és ez a küldöttség utasítassék, Szegeden úgy a kamaránál, mint a pénzügyigazgatóságnál legjobb tudása és belátása szerint mindazt megtenni, ami az adófizetők létérdekét a hallatlanul felszórított javaslattal szemben megvédelmezni képes.

Az indítványt egyhangú helyesléssel fogadták el és az értekezlet az egyesület elnökét, Mészáros Kálmánt küldte ki, egyúttal felkérte Bánfalvi Lajost, hogy az adófizetők érdekében képviselése, az elnök mellett vállalkozzék, mely felhívásnak szerkesztők a legnagyobb készséggel engedtek.

A küldöttség érintkezésbe lépett az iparostülettel, melynek előjárása hétéfnél a maga részéről a szegedi küldöttségbe Rácz Zsigmond elnököt és Soós Ferencet választotta meg. Ugyancsak hétfőn lapunk szerkesztője telefon újan összeköttetésbe lépett a csongrádi és mindszenti kereskedőkkel és iparosokkal, hogy csatlakozzanak a szentesiekhez, — ami meg is történt.

Keddén a reggeli vonattal indult Szentesről a küldöttség, kikhez itt csatlakoztak Csongrádról: Szóke Pal, Rosenbergszék Ede, Kaszániczky Dénes, Várdi János és Récz József, míg Mindszentben a szegedi érdekek képviselőiben is, Buchner Gábor, Bertók János és Baksa Ilés társultak hozzájuk.

A küldöttséget Szegeden az iparkamara-hoz Bánfalvi Lajos vezette, aki a kamara elnöke előtt kifejtette, hogy a községek kereskedői és iparosai jogvédelmet jöttek a küldöttség útján keresni a kamarához, a hallatlan adókirovási javaslat ellen, mely őket egyenesen a megélhetésükben támadja meg. Ezt a védelmet a kamarától nemcsak kérik, de jogosan követelik is s miután a sérelmeket konkrét esetekkel megvilágította, arra kérte a kamara elnökét és titkárát, hogy a küldöttséget a pénzügyigazgatósághoz vezette, ott hathatósan támogassák és egész befolyásukkal igyekezzenek megvédelmezni a megyebeli összes III. osztályú kereseti adófizetése kötelezett polgárok érdekét.

Szarvady Lajos kamarai elnök teljes készségét jelentette ki a kérelem támogatására; előterjesztette a küldöttségnek, hogy a kamarai elnökség, — a megyebeli iparosok és kereskedők sérelmeit nem ismerve — a szegediek érdekében már eljár a pénzügyigazgatóságnál, hogy eljárásnak mi eredménye volt, s kijelentette egyúttal, hogy — ha az adókirovási mivelt során azt tapasztalnak, hogy a pénzügyigazgatóság ígérete a méltányosság tekintetében csak üres szó volt, — ez esetben táviratilag közvetlenül a pénzügyminiszterhez fognak jogorvoslatért fo-

lyamodni. Hangsúlyozta különösen azt, hogy az adókirovási eljárás lehetőleg minden iparos és kereskedő személyesen menjen el és érdekeit maga igyekezzék megvédelmezni, a nélkül, hogy ezzel a mások érdekét sértse.

Délelőtt 11 órakor a küldöttség, élén Szarvady Lajos kamarai elnökkel és Kulinyi Zsigmond kamarai titkarral a pénzügyigazgatósághoz ment, ahol a távollévő pénzügyigazgató képviselésében Szigethy Vilmos helyettes pénzügyigazgató fogadta a küldöttséget, melynek nevében Szarvady Lajos elnök terjesztette elő a megyebeli kereskedők és iparosok sérelmeit, miket az adójavaslattal szenvednek. Felhívta a pénzügyigazgató figyelmét a képtelenül magas adókirovási javaslati tételre és arra, hogy ezek a megye egyes községeiben, így Csongrádon és Szegváron a kereskedőket és iparosokat annál érzékenyebben sújtják, mint-hogy e községekben a felekezeti bujtogatással létesült fogyasztási szövetkezetek a kereskedelmet és ipart a nélkül is a tönk szélére sodorják.

Szigethy Vilmos h. pénzügyigazgató körülbélül ugyanazt felelte a küldöttségnek is, amit főnöke felelt a szegedieknek. Megnyugtatta, hogy a pénzügyigazgatóságnak az adókirovás kirendelt közegei mind utasítva lettek, hogy a legmesszebb menő méltányosságot gyakorolják s hogy az adókirovó bizottság tagjai bizonyosan mindenütt megvédik a polgárok érdekét. Végül ő is hangsúlyozta, hogy az előző kirovások nem voltak figyelemmel a kirovás alapját képező törvényes minimumra s hogy ez idézi elő a — szerinte — látszólagos nagy adóemelés, mely azonban törvényes alapon van javasolva.

A küldöttség vezetője, Bánfalvi Lajos kijelentette erre, hogy a h. pénzügyigazgató válasza teljesen megnyugtató volna, ha ő maga személyesen nem győződött volna meg a szentesi javaslatból is, hogy éppen ezt a törvényes minimumot hagyta a javaslat, sok esetben az adókirovó hátrányára figyelemmel kívül. A törvényességi szempont, a fiskális érdek magában különben sem szabad, hogy irányadó legyen, mert figyelemmel kell lenni egy más szempontra, ami szintén államérdek és ez az, hogy egy adókirovással ne tegyék tönkre az adóalanyokat, mert ezek tartják fent az államot. Harom olyan gazdaságilag meddő és válságos esztendő után, amely a korábbi adókirovást a mostanított elválasztja, nem lehet és nem szabad egyszerre olyan képtelenül magasra felszökötteni akarni az adót, hogy az most javasolva van, még akkor sem, ha ezzel tényleg a törvényes alapra helyezkednek és ha erre a pénzügyigazgatóság figyelemmel nem lesz, kiszámíthatatlan: hany polgárt juttat ez az adókirovás koldusbotra, — amiből aztán az államnak aligha lesz haszna.

Kulinyi Zsigmond kamarai titkár, a pénzügyigazgatónak a szegedi küldöttség előterjesztésére adott válaszára támaszkodva, kifejezést adott annak a nézetnek, hogy a multak elnézését, mit a pénzügyigazgatóság bizonyosan a viszonyok mérlegelésével gyakorolt, ma, mikor a viszonyok nem javultak, sőt rosszabbodtak és amikor nem adóemelésről, hanem inkább a dómérséklésről lehetne csak szó — végtelen hiba volna egy csapásra — a törvényes adókirovási kulcsra való helyezkedéssel — felrugni. Összinté lojalitással jelenti be egyúttal, hogy az esetben, ha a pénzügyigazgatóság nem

maradna meg az eddig gyakorolt méltányosság mellett, a kamara, az iparosok és kereskedők érdekében, kénytelen volna közvetlenül a pénzügyminiszterhez tenni előterjesztést.

Szigethy Vilmos ismét hangsúlyozta, hogy kijelentéseiben az adófizetők megnyugodhatnak, mert ők és közegeik minden esetben a legszélső határig méltányosak lesznek s erre a kiküldöttök az utasítást már meg is kapták.

Ez ismételt, megnyugtató kijelentés után a küldöttség — a pénzügyigazgató jóindulatát megköszönve — távozott.

Síme, ezek után arra kérjük a III. osztályú kereseti adóval most megrovandó polgártársainkat: jelenjen meg mindenki személyesen az adókirovó bizottság előtt, tárja fel ott nyíltan a saját helyzetét, adja elő védekezését leplezetlenül, követelje mindenki, hogy közöljék vele: mily inodokoiással javasolják az adója emelését és ne igyekezzék senki, a másik polgártársa háttár kímáztatni az adófizetés alól, mert ezzel polgártársának is, önmagának is csak ártalmára volna.

Ha pedig ennek dacára azt tapasztaljuk, hogy az ígért méltányosság csak üres ígért: jelentkezzenek bizalommal akár nálunk, akár a kereskedő egyesület vagy az iparostület elnökségénél, és bizarrak benne, hogy egyesület érvel tovább a módját is megtaláljuk az adóptés nyomosa szelídítésének és jogaik védelmének.

41. és 39. százalék.

Súlyos és nagy számok ezek, két szomorú igazságot hirdetnek. Hazánk lakosságának 41 százaléka nem bírja a magyar nyelvet és 39 százaléka nem rendelkezik az iras és olvasás tudományával. Ez a legújabb és legpontosabb kimutatás, melyet nem ajánlhatunk eléggé az intéző körök és a magyar társadalom figyelmébe.

Fennem hirdetjük a magyarság fensőbb-ségét ebben az országban, féltékenyen őrizük alkotmányos jogainkat és nap nap után hallhatunk, olvashatunk sovinizmustól duzzadó frázisokat a magyar faj vezérelt szerepéről. És mikor mindezekkel a külsőségekkel szemben odaállítjuk a rideg tényt, hogy az ország lakosságának kisebbik fele, valami kilenc millió ember még csak nem is érti az államnyelvet s ezünnbe jut a mindenféle nemzetiségek folytonos aknamunkája, olyan helyzet tárul elénk, mely vigasztalónak éppen nem mondható. E kilenc millió ember közül legalább is hat millió teljesen ki van szolgáltatva a nemzetiségi igazgatók fondorkodásainak és így természetesen, hogy nap nap után gyöngül szívükben a kapocs, mely a honpolgárt a hazájához fűzi.

Pedig úgy tudjuk nekünk legalább mindég azt hirdették illetékes helyről, hogy szerényen folyik a magyarosodás munkája hazánk nemzetiségi vidékein és ezen a címen nagyon sok anyagi áldozatot is hoz az ország. És síme, mégis ott tartunk ma is, ahol a harminc esztendő előtt tartottunk: kilenc millió ember, kilenc millió magyar honpolgár nem tud még nálunk magyarul sem.

Hol itt az eredmény? Szépen kiciklizmázott jelentésekben, szines tetszetős ovációban, iróasztal mellett összeállított statisztikai kimutatásokban van csak a névleges eredmény; a tényleges eredményt azonban haszton keressük a nemzetiségi által lakott vidékek legnagyobb részében. A magyar föld idegenajkú népei még ma sem tudnak magyarul, éppen úgy, hogy az apák sem tudtak.

Tehát a valóságban nagy eredménytelenséggel jött eddig a magyarosítási törekvés és ennek egyik fő oka az, hogy a nemzetiségi felekezeti jellegű népiskolákban nem tudhatolni a magyar szó, mely ellen mintha megvívhatatlan kínai falak volna a körül-bástyázva. A nemzetiségek által lakott vidé-

keken levő felekezeti jellegű népiskolák vezetősége, — még ha nem is hajlik a nemzetiségi fondorlatok felé, — elsősorban a felekezeti jellegre és érdekre fekteti a főszó, a magyar nyelv ott másodrendű kérdés, melyet minden egyéb érdekek mindig alárendelnek. Dicséret a kivételeknek, de kivétel bizony nagyon kevés kerül köztük. És mindaddig, míg az állam erőteljesen fel nem karolja a nemzetiségi iskoláiban a magyar nyelv ügyét és szigorú vaszkövetkezéssel még nem forszírozza ott az iskolák államosítását és új állami iskolák felállítását: eredményt bizony hiába várunk minden más, lanyha beavatkozástól. Annak az energiának, melylyel a magyarosításra hivatott és kötelezett állam ma dolgozik, meg kell hatványozódnia és akkor talán nem kerül majd elének olyan vigasztalan kimutatás édes hazának idegen ajkú lakosságának magyartalanágáról, mint ez, amelyre fent hivatkoztunk.

A másik megdöbbentő adata a statisztikának az, hogy hazánk népességének 39 százaléka nem tud írni és olvasni.

Az iras-olvasás-tudománya tekintetében ime a mi hazánk áll leghatalom a kultúrallamok között és bizony még mindig nem állapítható meg ezen a téren sem, hogy valamelyes javulás, változás állott volna be nálunk.

A fausi ember ma is éppen úgy nem küldi iskolába a gyermekeit, mint ahogy ennek előtte nem küldte és millió meg millió ember él a hazában, aki a legkezdetlegesebb és egyúttal a legszükségesebb, szinte azt mondhatnók, a legnélkülözhetetlenebb tudás nélkül is szükkölködnek. Hogy milyen nagy kárara van ez a körülmény hazánk erkölcsi és anyagi erejének: ezt nem szükséges már fejtegetnünk; tudja ezt a nélkül is mindenki, mert hiszen kézen fekvő a dolog.

Pedig ezen a nagy bajon apró eszközökkel lehetne segíteni: az iskolázatásról szóló törvény vonatkozó rendelkezéseit kell csak szigorúan megtartani. És ami fő, a legnagyobb szigorúsággal kellene ellenőrizni a községek előjáróságait, hogy betartják-e az előírt formában az iskolázatásról szóló törvényeket, és azokat a községeket, melyek ebbeli kötelezettségüknek meg nem felelnek: irgalmatlanul kellene büntetni.

Mert az analfabéták e tengernyi számát az okozza, hogy ezerszámra van hazánkban olyan község, melyek előjárósága fityeg hany az iskolatörvénynek és eszézagabababba sines arra ügyelni, hogy pontosan iskolába jarnak-e a tankötelesek. Nincs még egy ága a közigazgatásnak, melyet olyan könnyen, félvállról vegyének, mint éppen ezt és ha ezt a bűnös hanyagságot a felsőbb hatóságok fokozott szigorúsággal ki nem irtják, csak nőni fog, folyton nőni fog a magyar írni és olvasni nem tudó népesség száma.

Ujdonságok

Szentes, 1902. június 19.

— **Parlamentari vizsgálat.** A képviselőház allandó igazoló bizottsága f. hó 17-én, hétfőn délelőtt ülést tartott annak megvitatására, vajjon elrendelje-e a törvényhozó testület a képviselőküldési jog esetleges felfüggesztését megelőző vizsgálatot a csongrádi és tápié követválasztó kerületekben, melyek mandátumát a kúria — tudvalevően — megsemmisítette. A bizottság, az előadója javaslata folytán úgy határozott, hogy mindkét kerületben el kell rendelni a vizsgálatot annak a megállapítására: vajjon nem forgott-e fent olyan nagymérvű etetés, itatás vagy vesztegetés, mely a kérdéses kerületek képviselőküldési jogának felfüggesztését indokolná. A tápié kerületben a bizottság megindítandónak tartja a vizsgálatot, mert a kúria a maga vizsgálatában csakis a kérvényben és ellenkérvényben felhozott adatokra szorítkozott és így a bizottság vizsgálatának egyéb, a kérvényben és ellenkérvényben fel nem hozott körülményekre is ki kell terjeszkednie. A

csongrádi kerületre nézve pedig magában a kúria ítéletében találta meg a bizottság annak a támpontját, hogy a kerületben nagymérvű etetés és itatás folytatható.

— **Pályázat segédjegyzi állásra.** Az Algyő községben üresedésben levő s évi 800 korona javadalmazással összekötött segédjegyzi állásra hirdet pályázatot Hergező István dr. doromsai főszolgabíró. A pályázat július 2-án jár le, mikorra a kellően felszerelt kérvények, a főszolgabíróhoz érkezve, beküldendők. A közelebbi adatokat lapunk mai számának vonatkozó hirdetésében találják az érdeklődők.

— **Gazdák figyelmébe.** Az országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás jobb kultúrnövények megismertetése és elterjesztése, továbbá a különféle műtrágyák kipróbálása és alkalmazásuk általánosítása érdekében minden évben összehasonlító termelési és trágyázási kísérleteket végeztet praktikus gazdakkal, olyan egyszerű gyakorlati módon, hogy a kísérletek végzése a gazdaságra semmi különös munkát és költséget nem hárít. Célja érdekében a kísérleti állomás a különféle kalászosok, répa, kukorica, burgonya stb. féleségekből, melyek kísérletek útján masutt már jól beváltak és a régi gazdasági féleségeknél jobbaknak bizonyultak, egy-egy hold bevetésére szükséges magot, illetve gumót díjlanul ad úgy, hogy csak a szállítási költség terheli a gazdát; műtrágyákkal való kísérletezésre pedig szintén ingyen, de ugyancsak a gazda szállítási terhére ad annyi műtrágyát, amennyi 1—1 hold behintésére elégséges. Azok a gazdák, akik e kedvezményt igénybe akarják venni, jelentkezzenek a végből a gazdasági egyesület titkárával. A kedvezmény ellenében csupán az lesz a köteleességük, hogy a kísérletet utasítás szerint hajtásák végre és hogy a kísérlettel elért eredményéről, annak idején jelentést tegyenek a kísérleti állomásnak.

— **Kik pályáztak?** A Szentés városnál üresedésben levő adótszti és rendőrfogalmazói állásra meghirdetett pályázat határideje f. hó 14-én délután 5 órakor lejárt és ezen időig a jelzett állásokra a következők pályáztak: az adótszti állásra: **Varga Imre**, **Hegedűs István**, **Széll Kálmán**, **Csúcs János**, **Köncz Gábor** és **Csúcs György**; a rendőrfogalmazói állásra **Szova József**, **Kamocsay Mihály**, **Berényi Antal**, **Széll Kálmán**, **Dóczi Lajos**, **Szakáll Mihály** és **Bánóczi Lajos**.

— **Rendelét a vasárnapi munkaszünetéről.** Az ipari munkák vasárnapi szüneteléséről szóló törvényre vonatkozta, a belügyi és földmívelésügyi minisztérium együttesen a következő rendeletet adják ki: Vagygyártásnál a tejszín megvastyodása miatt károk nélkül félbe nem szakítható munka vasárnap és szent. István napján is végezhető egész nap. **Sör, élő baromfi, romlékony természetű élelmi szerek**, melyeknek fuvarozása, elszállítás céljából teherárúként való feladása, valamint a teherárúként érkező ily cikkekkel álló küldemények kiadása és az állomásról való el fuvarozása, továbbá gyorsárúk, melyeknek fuvarozása, felvétele és kiszolgáltatása általában vasárnapon és szent. István napján déli 12 óráig végezhető volt eddig is, — olyan helységekből, melyeknek állomásain az említett árúkat szállító vonatok déli 12 óra után közlekednek, a vonatközlekedés idejéig képest munkaszüneti napokon déli 12 órán túl is fuvarozhatók, vasúti szállításra felvehetőek és kiszolgáltathatók. — **Élő állatok** vasárnapokon, valamint szent. István napján az egész napon át felhajthatók, szállíthatók, szállítási céljából úgy gyors, mint teherárú gyanánt feladhatók, megérkezésükkor a szállítási eszközökből kirakhatók és az állomas-

ról rendelteségi helyükre szállíthatók, illetve hajthatók. — Közlük ezt a miniszteri rendeletet azért, mert az különösen a mi apró-jóság és jószágkereskedőinket közelebb érinti, — ezután való mihez tartásuk végett.

— **Hegyi páter mégis csak jölelt.** Hegyi Antal csongrádi plébános azt írta a saját lapjában: »nincs eset rá, hogy jelelt séget vállaljon.« De közben meg gondolkozott. Ma már ugyancsak a maga újságjában megírja, hogy igaztás vétsége miatt rászabott három havi állatfogházbüntetését június 26-én kellene megkezdnie Szegeden, azonban nem kezdi meg. »Hat bizony, — így szól a közlemény — ezen felhívás daczára sem — sziveskedik Hegyi Antal beülni a dutyiba míg vége nem lesz a választásoknak minden irányban. Így nem szabad elnyomni és megbénítani egy egész pártot, még pedig annál kevésbbé, mert Hegyi Antal a csongrádi független Magyarországi-párt ismét jelöltnek lépett fel a csongrádi mandátumra.« Csongrad népe és Hegyi páter tehát csak nem hagyják egymást.

— **Kerti ünnepély a kaszinóban.** A közbejött kedvezőtlen idő miatt mult szombaton elhalasztott kerti ünnepélyt másnap, vasárnap délután este tartották meg a kaszinóban, melynek kerthelyiségét és tekepályáját szépen feldíszítette erre az alkalomra a rendezőség, melynek élén Hódy Antal dr. buzgólkodott sok sikerrel, úgy, hogy a délutáni ünnepély szép eredményt jörszt neki köszönhető. Az ünnepély kugliverseny elvett összekötte, melyen 3 értékes nyeresémet juttat a győzteseknek. Az esti mulatságon nők nem igen vettek részt és így a tanc el is maradt, de egyébként fesztelen jövedék jellemezte az egész vigalmat.

— **Kettős öngyilkosság.** Tegnap reggelre két nő: anya és leánya dobták el magukat egyszerre a megunt életet: felakasztották magukat. Az asszony neve Molnár Imrené, a leányé Molnár Lidi. Az asszony a II. tized 556. sz. házban lakott a férjével, a leány meg a II. tized 260 szám alatt a nagybátyján, Molnár Mihálynal. Az asszony terje és a leány nagybátyja kukoricát kapálni voltak kint a földeken, mikor a szerencsétlenek végzetes tettüket végrehajtották. Az öngyilkosság előtt néhány nappal az asszony sirva panaszkolta ismerőseinek, hogy ismét 15 forintot veszített a libákon. Irast a két öngyilkos nem hagyott hátra, de valószínű, hogy közös elhatározással váltak meg az élettől.

— **Fiskó.** Csak röviden, egy ujdonság szűk keretében érintjük, hogy az egyesült ellenzék mult vasárnapi körmenetes akciója, melynek éle a vármegye ellen irányult, csúfos felsüléssel végződött. Igaz, amit az »A földi Ellenzék« minden száma ismét: ez a nép jó és becsületes. Hozzátehetjük: ma már józan is. Nem ugrik be arra, hogy öbelölje assenek ki egyesek akár politikai, akár egyéb tökéit a maguk kis játékaik javára. — Így a kísért bejárt körmenet zászlója ala, dacára a fúvóbanda muzsikájának, csak 14 ember gyülekezett össze mire a Kossuth-térre értek; a Tabakkör és a Kossuth-kör két bandás, együttes körmenete meg mindössze 27 embert volt csak képes az útjában a zászlók alatt magába olvasztani. A téren azonban ott volt a szokott publikálásokat hallgató vasárnapi közönség — ez nőt meg némely feltűzelt fantáziában több mint 10 ezernyi tömegre és ennek szerencsésen be is adták a tiltakozó, előre elkészített határozatot. Ez az igazság.

— **Nyoma veszett.** A csongrádi főszolgabíró közövényben értesíti az itteni rendőrhatságot, hogy onnan Blázsik Mihály 13 éves fiú mintegy 3 hét előtt ei-

távozott a kenyéradójától és azóta nyoma veszett. A fiú pirosposztag kerekarcú, gesztenyebarna hajú, fekete szemű és eltűnéskor fekete trikó mellény, meg fekete kabát volt rajta. Aki útbaigazítást tudna adni az eltűnt felől, jelentkezzen a kapitányságon.

* Mint értesülünk a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-bank ezen előzékenységéről általánosan ismert, előkelő fővárosi pénzügyintézet újabb jelzálogszámlát nyitott s ajánljuk mai számunkban megjelent idevonatkozó hirdetését különösen gazdaközönségünk figyelmébe.

KRONDORFI A LEGJOBB NYÁLKAOLDÓ-GYÓGYVIZ

Felolvaszerkesztő: BÁNFAI LAJOS.
Társzerkesztő: MÁTEFFY LÁSZLÓ.
Kiadótitkár: Szentés és Vidéke Könyvnyomda

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank
Budapest, V., Dorottya-utca 6. sz. saját ház.

Befizetett részvénytőke 30 millió korona.
A bank újabb a jelzálog-üzletet

vett fel üzleti körébe.
Jelzálogteljesítők engedélyez földbirtokokra és városi nagy bérházakra saját kibocsátású 2-2 4 százalékos záloglevelek alapján 20 éves, 30, 40, 50, 60, 65 és 70 éves törlesztésre a legelőnyösebb feltételek mellett.

A benyújtásokat a leggyorsabban benyújtja le; minden megkeresést 48 óra alatt válaszában részesít.

Rohitschi „Sýria-ferrás“ gyógyvíz
gyomordaganat és göröcsök, Bright-féle veselő, gége és torok katarus, gyomor és béluhur, húgyseavas diatesis, cukorbetegség, Kítunó béltelenség, gyögyeredmények. májbaj ellen.

Bizoniányos Magyarországra: Hoffma nn József Budapest, Báthory utca 8.

3870. sz. Tiszáninneni járás főszolgabírójától.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Algyő községnél üresedésben levő segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma évi 800 kor. fizetés.

Pályázhatnak mindazok, a kik 6 osztályú középiskolának sikeres elvégzését igazolhatják.

Pályázati határidő lejárt július 2.

Közszolgálati alkalmazásban állók folyamodványait csak akkor veszem tekintetbe, ha fölöttes hatóságaiak útján küldik be pályázati kérvényeiket.

Dorosma, 1902. június hó 15.

2-1 Dr. Herglöz István,
főszolgabíró.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erő visszaszadíja. Mindazok, akik érte irának, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postaszállítmányként, jól besomagolva. A legcsudálatraméltóbb csúdagyógyszer, mely már ezeket megmentett, akik ifjúkori kieséspompások folytán erejüket vesztették vagy ezenközben betegségeket szerettek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszer magyarra fordított levelezésével díjlanul küldeni. E házi szerrrel otthon gyógyítható a baj és mindenki aki ifjúkori kieséspompások folytán nem bajokban, szellem-gyengeségben vagy chronikus betegségekben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősisésre szorulnak és csudás eredményenyl gyógyítja meg az évek óta állandóan betegesket is. Öreges és ifjak irhatnak, az alatt jelzett címen a „Tato Medical Institut“-nak, honnan a próbacsomagot címükre azon nal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezelésük végott ottmunkat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségek-ből otthon is kigyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Minderki, bárhonnan magyarul is irhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb dískrédlő mellett díjlanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarra fordított könyvvel együtt. Irjon tehát — akinek kell — mindenki azonnal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A levelet így kell megcímezni: State Medical Institute 6901. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika És minden levő portómentesen küldendő.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Orvosrendőreleg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek adjusztlása kereskedelmi törvényészéki mintaoltalom alatt áll.

Allein echter Balsam
des der Schutzensel-Apotheke
des
A. Thierry in Pragrad
Czech Republic

Ez a balsam belsőleg és külsőleg hasznos Mert: 1. Utelérhetőenül hatékony gyógyszer a fűdő és mell minden betegségében, csillapítja a katarust és megállítja a köpetet, enyhíti a fájdalmas köhögést és még ilyen hajokat is meggyógyít. 2. Kítunó hatású torokgyulladásnál, rekedtségénél és minden torokbajnál stb. 3 Minden lázt alaposan megszüntet. 4. Meglehető gyorsan gyógyít gyomorgöröcsöt, kólikát és bélszaggatást. 5. Kellemesen hashajtó és vértisztító, megisztítja a veséket, megszünteti a hipochondriát és búskomorságot és erősíti az étvágyat és az emésztést. 6. Kítunó hatású fogfájásnál, lukas fognál, szájpneésznél s minden fog és szájfájásnál és megszünteti a bőfögést s a gyomorból fakadó kellemetlen szájbűzt. 7. Külsőleg kítunó szer minden sebre, forróság okozta hólyagokra, füstulára, szemölcsre, égési sebekre, fagyos daganatokra, ruh, ótvár és kütések ellen. Megszünteti felfájást, zugast, szaggatást, csúzt, fulfajást stb. Mindig pontosan kell figyelni a fenti zöld apácavédjegyre! Hamisítások ellen legjobban véd a gyárból, eredeti papirkartonokban való közvetlen megrendelés, 22 kis vagy 6 nagy üveggel 4 korona bérmentve az osztrák magyar birodalom bármely postaalomására Bosznia és Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Széküldés csakis az összeg előleges beküldése vagy előleg küldése mellett.

Miert szenved ön? holott minden, még oly régi sebére is biztos gyógyulást találhat es csaknem mindig elkerülhet minden fájdalmas és veszélyes operációt, sőt amputációt is.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi rendkívül tisztító erejű

Gentifolia-kenőcsével

mely a sebek gyógyításában és a fájdalom csillapításában felülmulthatatlan. Valódi centifolia kenőcs használható: gyermekgyasok rosszmelűségénél, tejelválasztásuk fennakadásánál, mellkeményedésnél, orbáncnál, minden régi sebre, nyílt láb és csontsebekre sósófolyas ellen, dagadt lábakra sőt csoncszínál is, vajúzó, szűrt, lőtt, végtott vagy zúzott sebeknél, minden idegen anyag kihúzására, amilyen üveg vagy faszalka, homok, seret, tövis stb. minden daganatnál, kinövésnél, karbunkutusal, kepodulmányeknél, sőt ráknál; utszipolyonál, körömdaganatnál, kihólyagzásnál, kisebzett lábra, minden égési sebre, fagyra, a betegk felfekvésére, nyakdaganatra, fűfolyásra s a gyermekek ótvárára stb. stb. Széküldés csakis a pénz előleges beküldés mellett. Bérmentve, csomagolva és szállítólevell 2 tégely 3 kor 50 fillér. Eredeti bizonyítványok egész tömögve. O. akodjunk hatástalan hamisítványoktól és ügyeljünk, hogy minden tegyelen: „Schutzengel-Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pragrad“ van becégetve.

E gyógyhatásában felülmulthatatlan két szer soha nincs romlásnak kitéve, sőt minél régiebbek, annál értékesebbek és hatásosabbk, fagy és hőség nem árt nekik, tehát minden időszakban szállíthatók. Csaknem mindig segítenek és gyógyítanak, legalább is az orvos megérkezéséig. Természetes, hogy soha sem szabad hamisítványokat vagy más ilyes ajánlott érték- és hatás nélküli, ügyvevezett pótszereket igénybe venni, melyekert hasznatlanul dobjuk ki a pénzt, hanem mindig csak e két jönak bizonyult, szolid, olesó, megbízható, e mellett teljesen ártalmatlan, közismert szerhez kell folyamodni, miket minden eshetőségre, minden családunk készletben kellene tartani. Ahol valódi minőségben a valódiság minden ismertető jelével nem kaphatók, legyeyszerűbb közvetlen megrendelést címezni

„Thierry (Adolf) gyógyszerész. Limited, Schutzengel-Apotheke“ Pragradban — Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Központi raktár Budapest: Török J gyógyszerterában, Zágrábban Mittelbach S gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.

52-18